

Könyvpiac 2006 – Tények és trendek konferencia

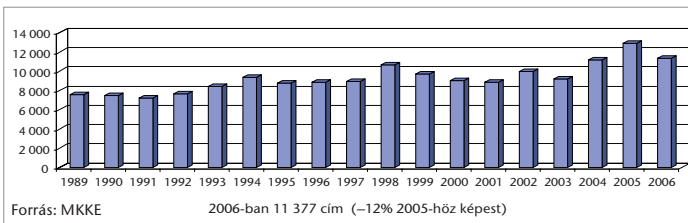
KAPOSVÁR, 2007. MÁJUS 17.

Kovács János, Dürer Nyomda

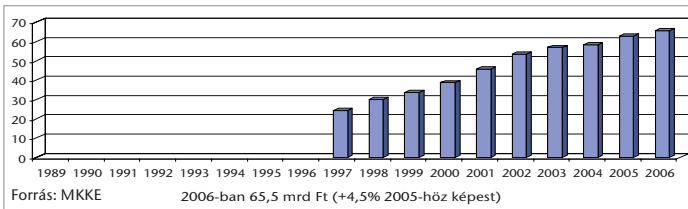
A könyvpiac az elmúlt néhány évben is jelentős változásokon ment keresztül. Az írásunk első részében a hazai, a másodikban – a könyvpiac szempontjából legjelentősebb országok adatai

in keresztül – a nemzetközi trendeket emeljük ki. A magyar vonatkozású grafikonok a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése, illetve a KSH legfrissebb számadatait

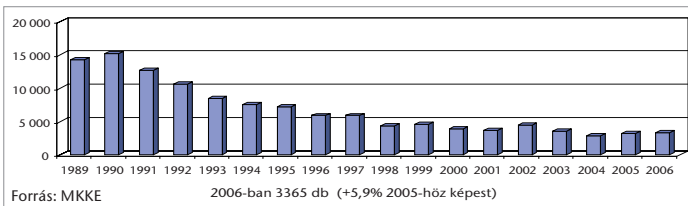
tartalmazzák. A nemzetközi adatok az érintett országok releváns szervezetei, illetve az UNESCO, EUROSTAT legfrissebb elérhető statisztikáira támaszkodnak.

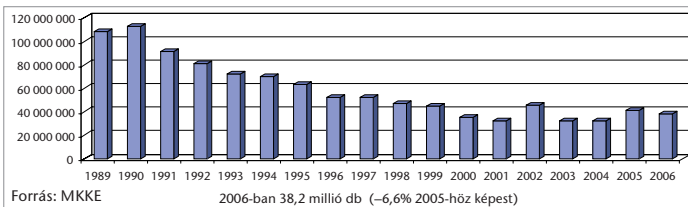
Címek száma

Könyvforgalom fogyasztói áron (milliárd Ft)

Átlag példányszám

Példányszám

TÉNYEK ÉS TRENDEK

Könyvpiac – Magyarország

A hazai piacon a kiadott címek száma az elmúlt két évtizedben jelentősen emelkedett. Ez köszönhető a könyvkiadók megnövekedett számának, illetve a rendszerváltás után a könyvekkel kapcsolatos érdeklődés fokozódásának is. Mivel a piac mára telítetté vált, a kiadók – az eredményességük növelése érdekében – várhatóan csökkenteni fogják a kiadott művek számát. Ennek ellenpólusát jelenti a digitális nyomtatás, mely viszonylag alacsony költség mellett teszi lehetővé a kis példányszámú kiadványok megjelenését.

Az elmúlt két évtized során drasztikusan csökkent a könyvek átlagpéldányszáma.

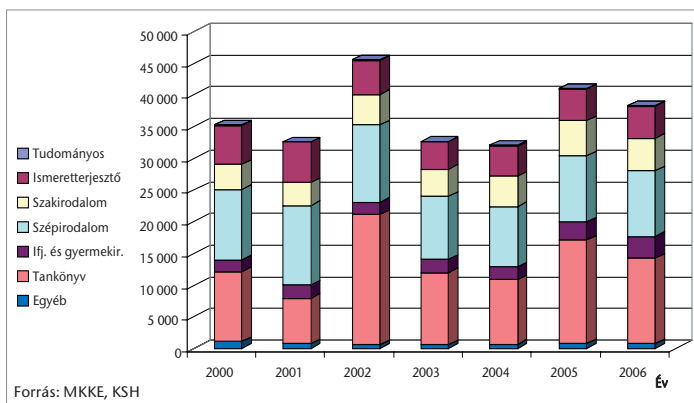
A kiadók és a kiadott címek számának növekedésével párhuzamosan természetesen csökkent az átlagpéldányszám. Mind több szűk társadalmi csoportnak szóló művet adnak ki, amelyek – a várható kis létszámú érdeklődő miatt – alacsony példányszámban kerülnek kigyártásra. Az átlagpéldányszámok csökkenése természetesen rontja a kiadók

eredményességét, mivel így növekszik az egy könyvre jutó önköltség. Ezzel párhuzamosan nő a könyvesboltok száma és a polcok feltöltéséhez szükséges könyvmennyiség aránya is növekszik.

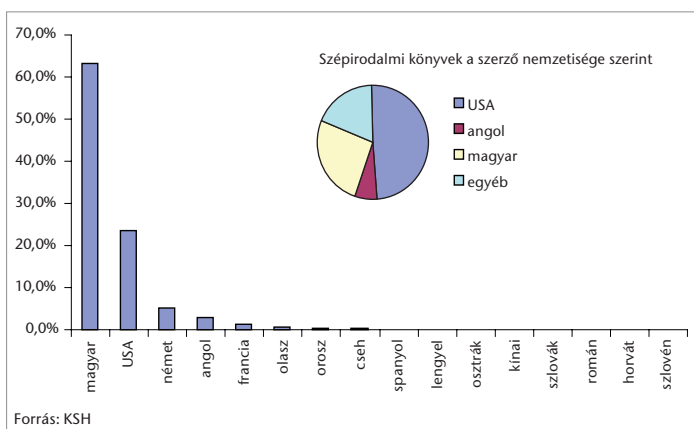
A fogyasztói áron számolt könyvforgalom folyamatosan – az inflációt kismértékben meghaladva – emelkedett az elmúlt években. A kiadói piac koncentrációja mellett a növekedési ütem azonban lassul, a könyvek átlagára növekszik. Az importkönyvek eladása is folyamatosan növekvő képet mutat.

Megfigyelhetjük, hogy 1989-től az értékesített példányszám jelentősen csökkent. A kiadók egy része magas eladatlan készletekkel rendelkezik, fizetési készségük romlik. Az utóbbi években a hazai gyártás mellett egyre nagyobb számban készülnek könyvek nemzetközi együttnyomatásban. Az interneten keresztül történő könyvértékesítés is egyre jellemzőbb.

A könyvek külső megjelenését tekintve az alkalmazott grafika követi a világtrendet, természetesen beleillesztve a magyar kultúrába. A nyomdai elkészítés szempontjából a könyvek minősége nagy szórást mutat. A különböző hazai könyvversenyeken nevezett és díjazott kiadványok egyre korszerűbb nyomdai technológiák alkalmazásával készülnek, azonban gyakran találkozunk nagyon gyenge, rossz minőségben elkészített könyvekkel is. A flexibilis táblás könyvek részaránya növekszik a kemény- és puhatáblás könyvekhez képest. A digitális technológia megjelenése és térhódítása kedvező hatással van az igen alacsony, néhány száz példányos kiadványok

Példányszám jelleg szerint (ezer darab)

Könyvek példányszáma a szerző nemzetisége szerint, 2004

megjelentetésére, hiszen viszonylag alacsony költségek mellett teszi lehetővé azok előállítását. Számolnunk kell az elkövetkező években az e-book és a hangoskönyv egyre nagyobb térhódításával is.

A könyvpiacra belül a tankönyvek részaránya a legnagyobb, amely stabilan őrzi vezető helyét. Az ismeretterjesztő könyvek könyvkiadásán belüli pozíciója változatlan, a szépirodalom részesedése némileg csökkent. Jelentős visszaesés tapasztalható a hazai tudományos és szakkönyvkiadásban. Az állami támogatás mértéke 2007-ben itt jelentősen

csökkent. Öröndetes módon folytatódott azonban a gyermek- és ifjúsági könyvek piaci növekedése.

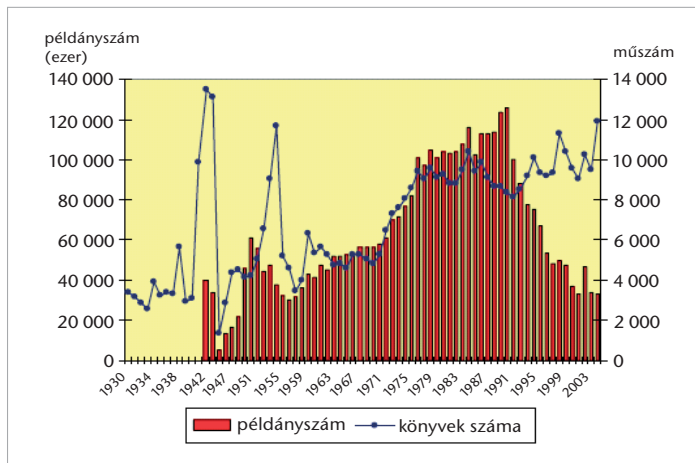
Érdekes képet mutat a kiadott könyvek példányszámainak a szerző nemzetisége szerinti elemzése. Látható az USA-angol szerzők magas aránya, amely különösen a szépirodalmi művek vonatkozásában látványos (több mint 50%).

Jó áttekintést ad a könyvek és füzetek címszámának és példányszámának 1930-tól történő elemzése. A példányszám vonatkozásában a 70-es, 80-as években volt tapasztalható a legmagasabb mennyiség,

amely ezt követően visszacsökkent az 50-es évek szintjére. A kiadott művek száma a 40-es évek elején, az 50-es évek közepén és napjainkban a legmagasabb.

TÉNYEK ÉS TRENDKÉK Nemzetközi könyvpiac

A nemzetközi könyvexportban az USA realizálja a legnagyobb forgalmat. A fejlett ipari országok jellemzően kismértékű növekedést mutatnak. Kína könyvexportja nagy ütemben növekszik napjainkban.

Könyvek és füzetek száma és példányszáma 1930–2003

Könyvek					
	Export	Millió USA dollár	Megoszlás	2001/2002. a változás dollár százalékban	Átlagos évi %-os változás (1994/2002)
Rangsor	Az összes elérhető ország adatai	10,835.0	100		
	Az első öt ország összesen	6,189.5	57.1		
1.	USA	1,921.4	17.7	-3.3	0.4
2.	Egyesült Királyság	1,805.7	16.7	7.0	2.5
3.	Németország	1,257.8	11.6	8.8	4.8
4.	Spanyolország	686.0	6.3	-3.7	5.0
5.	Franciaország	518.5	4.8	-0.8	-0.6
6.	Olaszország	510.3	4.7	-0.9	1.1
7.	Kína	409.1	3.8	17.0	25.3
8.	Kanada	396.0	3.7	-1.5	10.6
9.	Belgium	362.1	3.3	-1.5	-2.6 ^(a)
10.	Szingapúr	349.9	3.2	-4.9	-0.1
11.	Hongkong, Kína	258.4	2.4	-3.9	-3.7
12.	Hollandia	253.7	2.3	2.1	-2.2
13.	Orosz Föderáció	240.2	2.2	-5.8	-1.4 ^(b)
14.	Svájc	147.2	1.4	10.6	-4.5
15.	Mexikó	119.6	1.1	-0.2	5.6
16.	Dánia	110.7	1.0	8.2	-1.3
17.	Japán	107.5	1.0	-5.7	-7.6
18.	Svédország	95.4	0.9	18.9	2.3
19.	Írország	93.8	0.9	-7.2	7.0
20.	Malájföld	93.1	0.9	8.7	9.1

Nemzetközi könyvexport 2002 (Forrás: Unesco)

Könyvkiadás – Európa

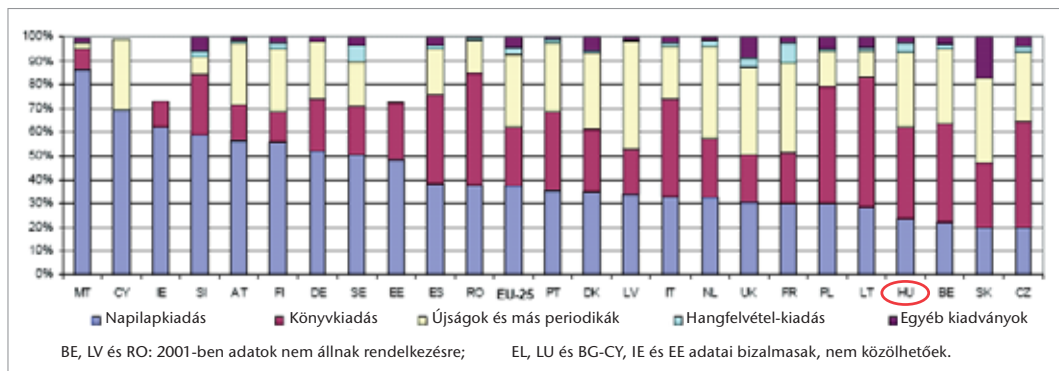
A nemzetközi könyvpiacon meghatározóak az európai országok, amelyek a könyv világkereskedeleme 53%-át bonyolítják le. A diagram jól szemlélteti a kiadói szegmensben belül a napilapok, a könyv és a periodikák országokénti eltérő arányát.

Kiadott könyvcímek száma – Európa

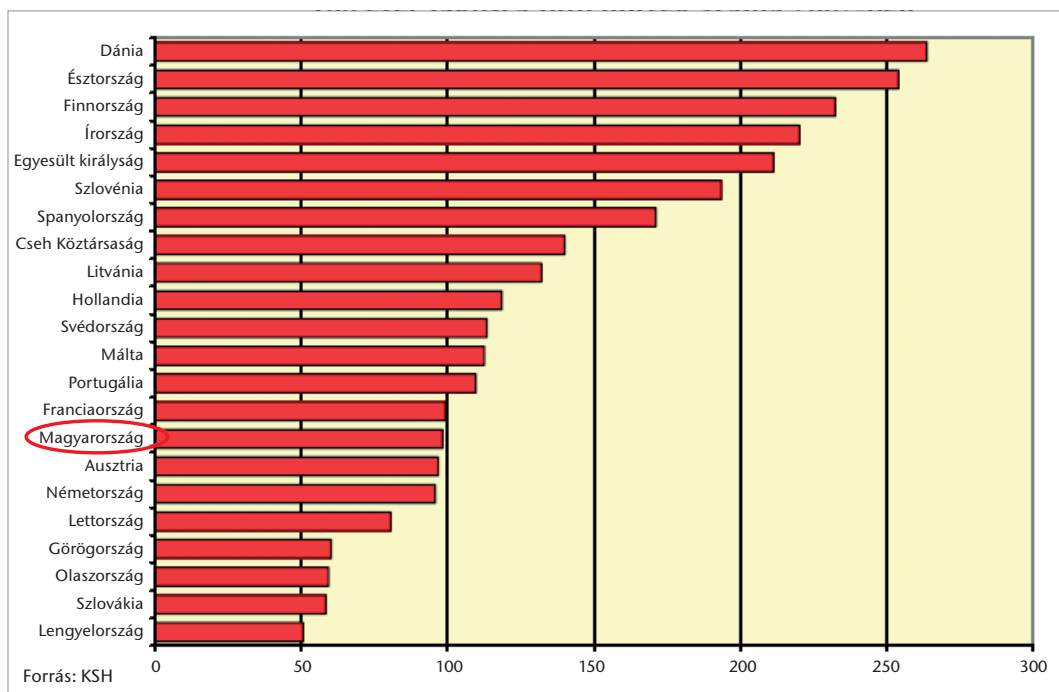
Az olvasói szokásokra következtethetünk a kiadott könyvcímek 100 ezer lakosra vetített számából. A skandináv országok előkelő helyeken állnak ebben az összehasonlításban. Magyarország a középmezőnyben található.

Könyvpiac – Németország

A könyvpiac Németországban 0,9%-kal növekedve 9,2 mrd eurót ért el 2005-ben. A német könyvkiadók 2,3%-kal növelték árbevételüket. A könyv-olvasás a 7. legnépszerűbb szabadidős tevékenység volt 2005-ben.

A kiadói hozzáadott érték százalékos megoszlása 2002-ben (Forrás: Eurostat)

A 100 ezer lakosra jutó kiadott művek száma Európában 2002-ben

Könyvpiac – Nagy-Britannia

Az angol kiadóknak Nagy-Britanniában 1%-kal növelték hazai árbevételüket 2005-ben,

ezzel 1,8 mrd GBP forgalmat értek el. 459 millió könyvet adtak el, amely 1,9% csökkenést jelent. 2001–2005 között az árbevétel-növekedés összesen 7% volt.

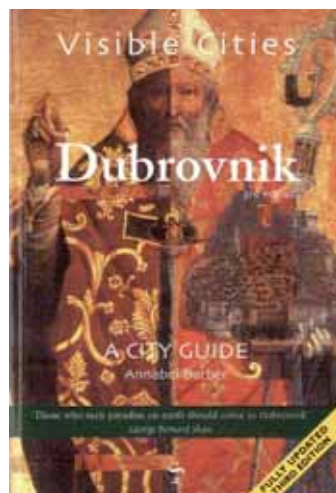
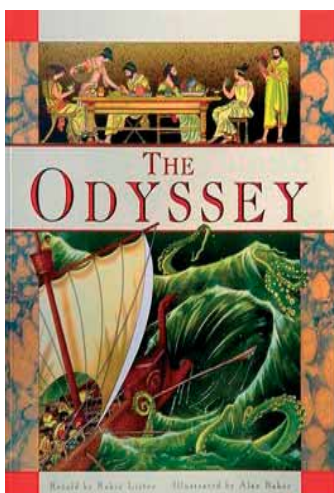
Könyvpiac – Oroszország

A orosz könyvtérképzés árbevétele 2005-ben 1,8 milliárd US dollár volt. Ez 18,4%-os növe-

Zenehallgatás	42.3	49.9	6.5	
Tévézés, videózás	37.4	50.8	9.4	
Napilapolvasás	32.4	41.5	18.9	12.1
Étterembe járás	25.9	50.1	11.9	15.1
Társaságban a barátokkal	25.2	47.2	12.5	24.7
Piknikezés	21.6	43.4	10.2	15.5
Könyvolvasás	20.4	35.2	28.9	64.0
Magazinolvasás	18.0	48.5	27.0	6.5
Kerékpározás	16.8	40.5	17.9	24.7
Kerti munkák	14.4	28.3	16.8	40.4
DVD és videó nézés	14.0	31.1	21.7	33.2
Sportok	12.4	29.8	23.6	34.2
Táncklub, diszkó, bár	12.3	25.9	19.3	42.5
Internetezés	11.2	21.9	6.8	60.1
Italozás	10.3	24.5	18.9	46.3
Séta	9.8	32.9	25.5	31.8
Mozizás	8.4	28.4	24.3	38.9
Lakásfelújítás	8.4	28.1	22.4	41.1
Saját munka	8.0	27.9	15.4	48.7
Klubtevékenységek	7.6	17.8	10.7	64.0

nagyon kedveli
 kedveli
 nem nagyon kedveli
 nem kedveli

A szabadidős tevékenységek népszerűsége Németországban 2005-ben (Forrás: Német Kiadók és Könyvtárosok Egyesülete)

A Dürer Nyomda által Nagy-Britannia könyvpiacára készített kiadványok

kedést jelent 2004-hez képest. 2005-ben 95 489 címet adtak ki. A kiadók száma 4153.

Könyvpiac – USA

A könyvkiadók árbevétele az Egyesült Államokban 2005-ben 25,1 milliárd US dollár volt.

Ez 9,9%-os növekedést jelent 2004-hez képest.

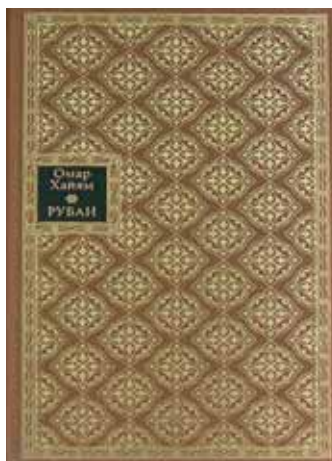
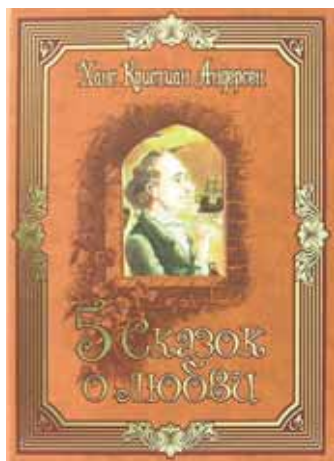
A nemzetközi könyvpiacokon tapasztalható trendek a következők:

◆ néhány százalékos éves növekedés világszinten, de nagy szórást mutatva;

- ◆ a kiadói piac koncentrációdik;
- ◆ egyre növekvő mennyiségű könyv készül a Távol-Keleten;
- ◆ a digitális nyomtatás részaránya növekszik;
- ◆ az e-book és a hangoskönyv egyre nagyobb teret kap.

	Összesítés 2002	2003		2004		2005		2002-05
		\$	% változás	\$	% változás	\$	% vált.	
Felnőtt és ifjúsági összesen	6,027,658	6,534,828	8,4%	6,267,199	-4,1%	7,828,050	24,9%	9,1%
Felnőtt könyv, keménytáblás	2,111,628	2,060,949	-2,4%	2,190,788	6,3%	2,221,700	1,4%	1,7%
Felnőtt, puhatáblás	1,020,215	1,013,895	-0,6%	1,042,284	2,8%	1,140,989	9,5%	3,8%
Ifjúsági, keménytáblás	2,144,091	2,718,721	28,6%	2,264,695	-16,7%	3,614,748	59,6%	19,6%
Ifjúsági, puhatáblás	781,924	741,264	-5,2%	769,432	3,8%	850,613	10,6%	2,8%
Könyvklub és postai utánvét	1,946,640	1,771,443	-9,0%	1,613,784	-8,9%	1,505,661	-6,7%	-8,2%
Tömegpiaci, puhatáblás	1,207,630	1,187,100	-1,7%	1,081,448	-8,9%	1,083,611	0,2%	-3,5%
Hangoskönyv	143,410	161,049	12,3%	159,922	-0,7%	206,299	29,0%	12,9%
Vallási	588,153	883,406	50,2%	932,877	5,6%	875,971	-6,1%	14,2%
Elektronikus könyvek	29,979	80,793	169,5%	123,695	53,1%	179,110	44,8%	81,5%
Szakkönyvek	3,155,191	3,268,778	3,6%	3,334,153	2,0%	3,300,812	-1,0%	1,5%
Oktatási, alsó és középfokú	5,795,044	5,939,920	2,5%	5,945,860	0,1%	6,570,175	10,5%	4,3%
Oktatási, felsőfokú	3,025,029	3,133,930	3,6%	3,190,340	1,8%	3,359,428	5,3%	3,6%
Egyéb	136,488	153,932	12,8%	161,629	5,0%	158,558	-1,9%	5,1%
Összesítés	22,055,222	23,115,180	4,8%	22,810,907	-1,3%	25,067,676	9,9%	4,4%

Könyvpiac – USA (Forrás: Association of American Publishers, ezer USD)

A Dürer Nyomda által Oroszország könyvpiacára készített kiadványok (Együttműködésben az Interpress-szel)